

K
July 20
I-16076

HUNGARY

MORALE AND GENERAL MOOD /2000/

LIFE IN HUNGARY IS SHABBY.

SOURCE MUNICH: Confidential source.

DATE OF OBSERVATION: Until June 1956.

ENGLISH SUMMARY: This report contains a series of news briefs from a source well informed about the situation in present-day Hungary.

The output of the consumer goods' industry has been increased during recent months, source said. However, the goods for sale on the Hungarian market were mostly defective and of poor quality -- high quality goods being reserved for export.

The majority of Communist sympathizers have become cynical and disappointed with the Regime and the zig-zags of Party line. The present coexistence craze is regarded as a danger by most of the anti-Communists in Hungary who fear that the Soviet policy of smiles may lull Western alertness. Communist prestige is on the downgrade; so for instance the people gradually refrain from addressing each other as "comrades" and prefer to use such unpolitical expressions as "colleague" in their conversation. The shortage of housing space continues to prevail in BUDAPEST owing mainly to the fact that Secret Police /AVH/ officials are bringing their wives and family dependents to the town.

"Life in Hungary is shabby as well as desperate," source concluded, "and the people in the West should thank God for the freedom they enjoy."

EVALUATION COMMENT: In line with the known living conditions in Hungary.

x x x

/more/

Általános benyomások Magyarországról.General Impressions from Hungary.

A legnagyobb változás, ami 11 év óta Magyarországon végbe ment az, hogy ma Magyarországon mindenki hazudik. Jó példával ezen a téren az ország vezetői járnak elől. Így mindenki hazudozásra kényszerül.

Rendszerre vált a lopás is. Lop a munkás a gyárban, a kereskedő az állami elárusító helyeken és a tisztviselő a hivatalában. Erre rá kényszerül, mert másképen nem tud megélni.

Nagyon elterjedt a megvesztegetés is. Pl. ha valaki kórházba, vagy üdülőbe akar bejutni, annak az a legegyszerűbb és legeredményesebb módja, ha lefizeti a beutalásra hivatott orvost. Pénzért majdnem mindenütt minden előnyt meg lehet ma vásárolni.

Ujabban mind több közszükségleti cikk kerül piacra, de a belföldön forgalomba hozott áru része selejt-áru. A valóban használható áru, gépi berendezés, elsőrendű élelmicikk külföldre kerül. Ha valamilyen árut, gyártmányt, vagy termelvényt selejt címen a külföld nem vesz át, azt a belföldi fogyasztás céljaira bocsátják rendelkezésre. Jelenleg különösen sok hibás alumínium edény kerül forgalomba. A köztudat szerint a parlament picéiben igen sok férfiruhát tárolnak.

Husért még ma is sorban kell állni az üzletek előtt. A személyzet udvariatlan és ügyetlen. Olcsó árunál csomagolás nincsen. Legfeljebb oda adnak egy darab papírt, hogy az emberek maguk csomagolják be az árukat. Ezzel szemben a kis sulyu, de nagy értékű árunál annál vastagabb és több csomagolópapírost alkalmaznak, hogy a drága áruból minél kevesebb fogyjon s a nehéz papírost az áru sulyába betudva a különbséget az elárusító magának tartja meg.

Az emberek ruházata kopott, sőt vásott. Az sem feltűnő, ha az egyetemi hallgató hatalmas foltokkal kijavított nadrágban, vagy foltozott könyökkel jelenik meg az egyetemi előadásokon.

Az autóforgalom csekély, modern, újtipusu autókra csak a magasabb állami tisztviselők járnak. Magánkézben egy-két ócska, kopott, csörömpölő gépkocsi döcög az utcákon.

A legnagyobb bajt az okozza, hogy a vezető pozíciókat, sőt a közepes állásokat is származás és nem a tudás alapján töltik be. A vezetők között ritka az, aki magasabb

/more/

elméleti, vagy gyakorlati szakképzettséggel rendelkeznek. Ebből az általános és elhatalmasodó tudatlanságból azután sokszor sok komikum is fakad. Előfordult például az az eset, hogy az egyik közgazdasági terv elkészítői a közszükségleti cikkek sorából kifelejtették a fogpiszkálót.

BUDAPESTEN nagyon sok ember beteg. Igen gyakori forrása a betegségeknek a felelőtlenül és minden szakszerűség nélkül kezelt élelmiszeripar. Különösen elszaporodott ennek következtében a máj-, epe-, vese- stb. megbetegedések száma. Mint mindenből, a PESTi humor ebből is viccet gyárt. Az egyik kabaréelőadás csattanója az volt, hogy az emberek egymást cigarettá helyett gyógyszeriprullákkal kínálgatják. Feltűnő, milyen merészen pellengérezik ki a kabarékban a mai rendszert..

Kiábrándult kommunisták.

Disappointed Communists.

Sok kommunista, aki kezdetben lelkes tagja volt a pártnak rájött arra, hogy a nép és a párttömegek is csak esz-közök néhány vezető kezében, akik dűskálkodnak akkor, amikor a nép megélhetése egyre rosszabbodik. A meggyőződéses kommunisták nagy része kiábrándult. Forrás véleménye szerint ma a kommunisták között a meggyőződéses elem nem haladja meg az öt százalékot. Az emberek zöme lelke mélyén utálja a kommunizmust és gyűlöli annak vezetőit.

Az értelmiség antikommunista része attól tart, hogy a nyugat még mindig naiv és bedől a koegzisztenciális szírengangoknak. Odahaza az emberek ugyanis tökéletesen tisztában vannak a Szovjet békeszándék "őszinteségével".

Az antiszemitizmus terjed.

Growing Anti-Semitism.

Az antiszemitizmus állandóan növekedőben van. Ennek az a magyarázata, hogy a nyilas uralom alatt gettóba zárt zsidóság felszabadítóként üdvözülte az orosz hadsereget és megszerezte magának a vezető pozíciókat a kommunizmusban. Ennek következtében a közhangulat a kommunizmust azonosítja a zsidóuralommal, úgy hogy az antiszemitizmus reakciója RAKOSIék országglásának.

A vallás és a nép.

Religion and the People.

Az emberek ragaszkodnak a valláshoz, de a következményektől való félelem sok embert visszatart a vallásos élet gyakorlásától. Így például az egyik forrás részéről jól ismert iskolában 100 tanuló közül mindössze 18 jelentkezett

vallásoktatásra. A szülők zöme gyermekeikbe igyekszik beplántálni az Istenbe vetett hitet, mégis az új rendszerben felnövekedő új generáció vallásos élete és hite felületessé válik.

Ugy az iskolában, mint főleg az egyetemeken döntő tényező a származás. Forrás egyik barátjának gyermeke a tanulmányi versenyeken a középiskolában "RÁKOSI díjat" nyert, mégis bár nagy nehezen az egyetemre felvették ugyan, de "osztályidegen" származása miatt semmiféle ösztöndíjat nem kap.

Megjegyzés a Szabad Európa Rádió műsorára.

Remarks About RFE.

Forrás megállapítása szerint a Szabad Európa Rádiót mindenki hallgatja. Sajnos a vétel nem zavartalan, sőt mindig erősebben zavarják. Ez ellen úgy védekeznek a hallgató közönség, hogy a hullámhosszat, amelyen hallgatja az adást, állandóan változtatja. A leghatásosabb műsorszáma a rádióknak a fekete könyv. A név szerint megnevezett kommunisták, akikről azt is bemonadják, hogy hogyan garázdálkodnak az egyes tüzemekben, nagyon megijednek s egyszerre abba hagyják káros tevékenységüket. Az ilyen rádióhír futótüzként terjed el az tüzem munkásai között, akik azután széleskörű nyilvánosságot teremtenek, s bizonyítják, hogy a rádió valóban mindenütt ott van, s keze mindenfelé nyulik.

Feltűnő, hogy hirtelen mennyire tartózkodnak az "elvtárs" megszólítástól. E helyett a "kارتárs" elnevezést használják. Amikor ezt a párt észrevette, úgy igyekezett feltüntetni a jelenséget, mintha ez annak lett volna a következménye, hogy az elvtárs megszólításnak nem párttaggal szemben való alkalmazását a párt tiltotta volna meg.

A rendszer kedvez a művészeknek és a sportolóknak, mégis ezek fordulnak leginkább a rendszer ellen és egyre fokozzák követeléseiket.

Kénytelenek visszatérni a képzett és nagy szaktudással rendelkező mérnökök alkalmaztatásához, mert a termelés sehogyan sem tart lépést a rendszer által előírt követelményekkel.

Jól fizetik a honvédség és az ÁVH tisztikarát is. Egyre több családot hoznak fel vidékről BUDAPESTre. Ezeknek adják a rendelkezésre álló csekélyszámu új lakásokból a legjobbakat s ez az amúgyis nagy lakásínséget még csak fokozza, az elkeseredést pedig ezekkel szemben erősen növeli.

/more/

Az új laktanyákat lehetőleg a városokon kívül építik, hogy azok ne legyenek olyan feltűnőek. Forrás családi kapcsolat révén gyakrabban megfordul Cegléden. Itt nagyon megnövekedett az orosz katonaság száma. Cegléden hallotta rokonaitól, hogy ott az a hír terjedt el, hogy az orosz katonák rettegnek attól, hogy Magyarországról haza vezénylik őket. Ugyanis állítólag a Nyugatról hazahozott katonaságot Szibériába viszik s ott 6 velük is "talajtörést" végeztetnek. Ennek egyik célja, hogy minél előbb elfeledtessék velük a nyugati kultúrát.

Az ÁVH lekiismeretét ma már lényegesen kevesebb atrocitás terheli, de a közfelfogás szerint még ma is sok hullá kerül az ÁVH-nak a Margit híd PESTI hídfőjével szemben lévő nagy fehér épületéből a Duna vizébe...

A közvélemény még ma sem tudja a kommunistáknak megbocsátani azt az anyag és emberpazarlást, amit a kommunizmus a Földalatti Villamos építkezésével kapcsolatban véghez vitt. Az építkezés valóban lagyarányu volt, de a tervezők egy része orosz volt és teljesen MOSZKVAi mintára akarták a munkákat elvégeztetni. Így nem számoltak a BUDAPEST általaját keresztül-kasul hálózó számos hőforrás vizeivel. Sok volt a beomlás és nagyon sok munkás lelte halálát az építkezések folyamán, amit igyekeztek eltussolni, és agyonhallgatni. A legnagyobb szerencsétlenség a Nemzeti Színház mellett elhúzódó szakaszon volt. Állítólag itt 80 ember lelte a halálát. A rengeteg munka hiábavaló volt s ma már nyíltan is beismerik az építkezés teljes csődjét.

Hírek RÁKOSI eltávozásáról.

Rumors on RÁKOSI's Dismissal.

Általános az a vélemény, hogy RÁKOSInak hamarosan el kell tűnnie a porondról. Ez a hír főleg TITO MOSZKVAi útjával kapcsolatban terjedt el BUDAPESTEN. De senkinek fogalma sincs arról, hogy ki lehet RÁKOSI utódja, mert hiszen a magyarországi moszkoviták egyben mind orthodox sztalinisták is. A fejesebb kommunisták között nagyon ijedt, kapkodó és zavart a hangulat. Senki sem tudja, merre felé orientálódják.

Öngyilkossági hullám Magyarországon.

A Suicide Wave in Hungary.

A 12 éves kommunista rendszer lassanként felőrölte az emberek idegeit. Nemcsak a kommunisták közül akadtak sokan, akik a jövőtől való félelmükben a halálba menekültek, hanem még az idősebb, nem kommunista lakosságban is számos öngyilkossági eset, így forrás közvetlen családi körében is, akadt.

6.

Érdekes volt forrás megállapítása: "A Nyugaton élő emberek arca egészen más, mint az otthoniaké. Mindenki, akinek módjában áll külföldön és nem az otthoni állandó ideg-feszültségben élni, adjon minden nap térden állva hálát az Istennek!"

End.